

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS BENDROJO PLANO DALIES „JŪRINĖS TERITORIJOS“ PATVIRTINIMO

2015 m. birželio 11 d. Nr. XII-1781
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XII-407 3 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija) 4 straipsnio 2 dalies 1 punktu ir 11 straipsnio 3 dalimi, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalį „Jūrinės teritorijos“ (pridedama).

2 straipsnis.

Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei papildyti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planą priemonėmis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano daliai „Jūrinės teritorijos“ įgyvendinti.

3 straipsnis.

Nustatyti, kad Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalis „Jūrinės teritorijos“ privaloma formuojant regioninę politiką, integruotą jūrinę politiką, rengiant ūkio šakų plėtros strategijas ir programas ir teritorijų planavimo dokumentus.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS.
JŪRINĖS TERITORIJOS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalis „Jūrinės teritorijos“ parengta vadovaujantis 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija, ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos ir Susitarimo dėl 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos XI dalies įgyvendinimo ratifikavimo“, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsniu, nustatančiu valstybės išimtinę teisę į jos jūrines teritorijas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija), Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano“ (toliau – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas), Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-1571 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano papildymo jūrinių teritorijų dalimi parengimo“, teritorijų planavimo procese dalyvaujančių institucijų išduotomis planavimo sąlygomis. Taip pat buvo įvertintos 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/56/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL 2008 L 164, p. 19), nuostatos. Planuojamos Lietuvos Respublikos jūrinės teritorijos apima Lietuvos Respublikos išskirtinę ekonominę zoną (toliau – IEZ) ir teritorinės jūros dalį, Lietuvos Respublikos sutartimis su kaimyninėmis valstybėmis atribotas nuo Baltijos jūroje esančių kitų šalių teritorijų.

2. Rengiant Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalį „Jūrinės teritorijos“, įvertintos Baltijos jūros regiono valstybių ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, priimtų dokumentų: Baltijos jūros regiono teritorijos ilgalaikio vystymo perspektyvos (iki 2030 m.) ir 2009 m. Vilniaus deklaracijos „Baltijos jūros regiono geresnės teritorinės integracijos link“ – nuostatos, šių ministrų ir Helsinkio komisijos 2010 m. parengti Baltijos jūros bendrieji jūrinių teritorijų planavimo principai.

3. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ rengimo tikslas – nustatyti valstybės jūrinių teritorijų vystymo perspektyvą, pagrindines šių teritorijų naudojimo ir apsaugos nuostatas, įvertinant gamtos apsaugos ir kitus reikalavimus, jūrinių teritorijų naudojimo reikmes ir kintančią padėtį, atsižvelgiant į kylančius šalies jūrinių teritorijų naudojimo ir apsaugos ir kitus poreikius, sukuriant teisinį pagrindą toliau koordinuotai naudoti šias teritorijas.

4. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų planavimo tikslai:

4.1. išlaikyti valstybės jūrinių teritorijų ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą; sudaryti sąlygas teritorinei sanglaudai, darniai valstybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės funkcinės integracijos politikai vykdyti, kompleksiskai spręsti su planuojama teritorija susijusius uždavinius;

4.2. formuoti sveiką ir harmoningą aplinką, stengiantis sukurti šalyje geresnes gyvenimo sąlygas;

4.3. formuoti bendrą įvairių veiklos sričių plėtojimo politiką;

4.4. saugoti ir racionaliai naudoti gamtos ir rekreacijos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, atkurti gamtos ir rekreacijos išteklių gausą;

4.5. rezervuoti (nustatyti) teritorijas infrastruktūros ir kitų veiklos sričių skirtingų rūšių plėtrai jūrinėse teritorijose;

4.6. suderinti fizinių, juridinių asmenų, jų asociacijų, organizacijų ar grupių, savivaldybių, valstybės interesus ir tarptautinės teisės subjektų teises dėl jūrinių teritorijų naudojimo, įvertinant Lietuvos Respublikos išimtinės teises į oro erdvę virš jos teritorijos, jos kontinentinį šelfą ir ekonominę zoną Baltijos jūroje;

4.7. skatinti investicijas ekonominei plėtrai, gamtos, kultūros paveldo vertybėms ir rekreacijos ištekliams išsaugoti ir atkurti.

5. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendiniai dera su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais, jie parengti įvertinus esamą ir numatomą veiklą greta planuojamos teritorijos Baltijos jūroje.

6. Veikla jūroje vyksta vandens paviršiuje, virš vandens, po vandeniu ir gelmėje skirtingu laiku, todėl kelių rūšių veikla gali vykti ir keletas aplinkos elementų gali būti toje pačioje vietoje neribodami vienas kito galimybių.

7. Veikla Lietuvos Respublikos jūrinėse teritorijose plėtojama laikantis šių principų:

7.1. partnerystės, lygių galimybių principais vadovaujamosi siekiant naudoti gamtinius išteklius ir juos saugoti, plėtoti vandens ūkio paskirties veiklas ir kitos paskirties veiklas siekiant išlaikyti pajūrio regiono tradicijas ir ypatumus;

7.2. atsakomybės principu vadovaujamasi siekiant mažinti vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų (laivybos, energetikos) poveikį aplinkai;

7.3. ekologinio efektyvumo (dematerializacijos) principu vadovaujamasi siekiant efektyviau naudoti gamtinius išteklius ir tvarkyti atliekas. Energijos gamyba ir jūrinės paslaugos (laivyba, krova ir kitos susijusios paslaugos) turi augti greičiau negu naudojami gamtiniai išteklių, tai yra tam pačiam kiekiui paslaugų suteikti turi būti sunaudojama mažiau energijos ir gamtinių išteklių;

7.4. vadovaujantis lankstumo principu, plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės derinami ir tikslinami atsižvelgiant į kintančias aplinkos sąlygas;

7.5. nuoseklios raidos principu vadovaujamasi siekiant saugoti jūrinį kraštovaizdį, biologinę įvairovę, kultūros vertybes. Kraštovaizdžio kaita turi būti nuosekli ir nemažinanti jo vertės. Visų planuojamų veiklų tipas, mastas ir intensyvumas turi atitikti natūralias planuojamos teritorijos plėtros galimybes.

8. Priekrantės savivaldybių (Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Klaipėdos miesto, Palangos miesto ir Neringos) teritorijų ar jų dalių kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo organizatoriai ir dokumentų rengėjai privalo vadovautis šiais planavimo principais:

8.1. derinti visuomenės socialinės ir ekonominės plėtros ir ekologinius interesus, taikyti gyventojų aprūpinimo socialine ir inžinerine infrastruktūra normas, gyvenamosios aplinkos kokybės reikalavimus;

8.2. saugoti pakrantės ir priekrantės rekreacinius išteklius, skirtus poilsiui, sportui, pramogoms;

8.3. numatyti visuomenės poreikiams paimamas ir rezervuojamas teritorijas transporto, inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai plėtoti, atliekoms surinkti, rūšiuoti, saugoti ir utilizuoti;

8.4. užtikrinti planuojamos ūkinės veiklos sąsajas su transporto, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra jūroje, priekrantėje ir kranto zonoje;

8.5. spręsti naujų transporto infrastruktūros objektų kūrimo zonoje strateginius planavimo ir plėtros klausimus laikantis valstybės, savivaldybės institucijų ir vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų plėtotojų sprendimų nuoseklumo.

II SKYRIUS

SPRENDINIŲ FORMAVIMO PRINCIPAI

9. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas papildytas jūrinių teritorijų sprendiniais atsižvelgiant į bendrus jūrinių teritorijų planavimo principus. Šių principų pagrindus

2009 m. suformulavo UNESCO Tarpvyriausybė okeanografijos komisija. Baltijos jūros regione jūrinių teritorijų planavimas, kaip priemonė, užtikrinanti darnų (suderinti ekonominiai, socialiniai ir gamtiniai interesai) veiklos jūroje vystymą ir tvarų išteklių naudojimą, pripažinta jungtinės Baltijos jūros regiono valstybių ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, ir Helsinkio komisijos darbo grupės jūrinių teritorijų planavimo klausimais. Jūrinių teritorijų planavimo veikla įvardyta kaip viena iš horizontaliųjų veiklų Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijoje (toliau – Baltijos jūros regiono strategija), kuri buvo patvirtinta 2009 m. spalio 26 d. Europos Sąjungos Tarybos išvadose dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos.

10. Pagrindiniai jūrinių teritorijų planavimo principai:

10.1. darnumo – siekiama užtikrinti, kad žmogaus veikla Baltijos jūroje tuo pačiu metu skatintų ekonominį regiono klestėjimą, socialinę gerovę ir išsaugotų sveiką ir (arba) galinčią greitai atsikurti Baltijos jūros ekosistemą. Planuojant jūrines teritorijas privalu užtikrinti ekosistemos vientisumą, mažinant veiklos jūroje poveikį visai Baltijos jūrai, paliekant kiek įmanoma daugiau erdvės ateities veiklai;

10.2. panbaltiško požiūrio – Baltijos jūra suprantama kaip vientisa erdvė ir nepertraukiama ekosistema. Planuojama veikla organizuojama taip, kad atitiktų bendrus ekonominius siekius, aplinkos ir socialinės kokybės kriterijus, kurie formuluojami visam Baltijos jūros regionui. Planavimas atliekamas nustatant ir derinant ilgalaikius kokybinius ir kiekybinius tikslus, kurie tenkina aplinkos, ekonominius ir socialinius siekius viso Baltijos jūros regiono mastu ir yra suderinami su Baltijos jūros ekosistemos galimybėmis. Naudojimo prioritetai Baltijos jūroje skirstomi atsižvelgiant į natūralias (prigimtines) skirtingų jūros rajonų savybes ir vertybes (sumanaus erdvės naudojimo principas);

10.3. erdvinio efektyvumo – Baltijos jūra vertinama kaip vertingas visuomeninis turtas. Jūros erdvė privalo būti naudojama taupiai, veikla maksimaliai koncentruojama erdvėje tam, kad būtų palikta daugiau neužimtos vietos jos naudojimui ateityje. Skirtingų veiklų tarpusavio suderinamumas toje pačioje erdvėje yra viena pagrindinių siekiamybių. Tam tikros „nepajudinamos“ jūros vertybės (biologiniai ir mineraliniai ištekliai) ir esama infrastruktūra ar vertingi biotopai turi pirmumo teisę, įgauna prioriteto statusą;

10.4. jungiamumo (ryšių) supratimo – planuojami susijusių veiklų elementai išdėstomi nuosekliai pagal erdvę ir laiką, siekiant užtikrinti tarpusavio ryšį – funkcinį ir erdvinį integralumą. Laivybos keliai ir uostai, infrastruktūros elementai (kabeliai ir vamzdynai), dugno biotopai ir veisimosi bei maitinimosi arealai, esamas jūrinių teritorijų naudojimas ir ateities plėtros perspektyvos privalo sudaryti vientisus erdvinius koridorius ir (arba) plotus. Tarpvalstybinių linijinių struktūrų (pavyzdžiui, laivybos keliai, elektros perdavimo linijos)

išdėstymas planuojamas atsižvelgiant į Baltijos jūros regiono strategiją. Būtina sausumos ir vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų ir infrastruktūros integracija.

11. Svarbiausi tarpvalstybiniai siekiai, į kuriuos atsižvelgta siekiant užtikrinti viso Baltijos jūros regiono plėtros darną:

11.1. saugus, švarus ir efektyvus jūrų transportas. Jūrų transportas ir laivyba yra regiono ekonominės plėtros ir socialinės gerovės atspindys. Nuoseklus laivybos sektoriaus krypčių planavimas privalo būti integruotas į bendrą Baltijos jūros sistemą, atitikti esamus ir numatomus poreikius ir užtikrinti transporto jungčių efektyvumą, ekonomiškumą ir saugumą;

11.2. nuosekli panbaltiška energijos politika. Jūrinės energetikos vystymas ir jo efektyvumo užtikrinimas yra neįmanomas be tarpvalstybinio infrastruktūros ir energijos perdavimo jungčių plėtros platesnio regiono arba visos Baltijos jūros regiono mastu. Energijos gamyba, perdavimas ir poreikis privalo būti derinami tarpvalstybiniu lygmeniu, užtikrinant efektyvią ir saugią energijos sistemos veiklą;

11.3. sveika jūros aplinka. Gera aplinkos būklė yra viena iš esminių sąlygų užtikrinant turimų gamtinių išteklių kokybę. Atsižvelgiant į tai, kad Baltijos jūra – jautri ekosistema, svarbu saugoti gamtines vertybes ir siekti geros jūros aplinkos būklės, kaip būtinos sąlygos su išteklių naudojimu susijusių ūkinių veiklų plėtrai. Teritorijų planavimo stebėseną, saugomų vertybių stebėseną ir moksliniai tyrimai sudarys prielaidas kontroliuoti ir koreguoti darnios plėtros kryptis ir mastą;

11.4. tvari žuvininkystė ir akvakultūra. Žuvininkystė, itin glaudžiai susijusi su visos Baltijos jūros ekosistemos būkle, yra svarbi jūrinių valstybių kultūros ir tradicijų dalis, išskirtinė jūrinės ekonomikos sritis, reikalaujanti tarpvalstybinio sutarimo. Akvakultūros vystymas – nauja, sparčiai plėtojama ekonomikos sritis, jos plėtra yra neatsiejama nuo tiesioginės įtakos ekosistemai ir žuvų ištekliams;

11.5. atsparumas klimato kaitos poveikiui. Klimato kaita veikia Baltijos jūroje ir jos pakrantėje vykstančius procesus. Sprendiniuose atsižvelgta į pastebimas galimas klimato kaitos tendencijas ir padarinių grėsmes.

12. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendiniai ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai sudaro visumą užtikrindami ryšius su Lietuvos sausumos teritorijos funkciniais prioritetais ir tęstinumą teritorinėje jūroje ir IEZ.

III SKYRIUS

JŪRINIŲ TERITORIJŲ RAIDOS STRATEGIJA MAKROREGIONINIŲ LYGMENIU

13. Lietuvos ir visų Baltijos jūros regiono valstybių vystymasis yra glaudžiai susijęs su jūra, ji daro ypač reikšmingą įtaką ekonominei, socialinei ir politinei aplinkai. Palankūs Baltijos jūros regiono ekonomikos augimo veiksniai gali paversti šį regioną vienu iš pagrindinių XXI amžiaus Europos Sąjungos (toliau – ES) augimo makroregionų.

14. Nors Lietuvos Respublikos jūrinės teritorijos užima tik nedidelį Baltijos jūros rajoną, tačiau jos yra neatskiriama ir itin svarbi viso Baltijos jūrą supančio makroregiono dalis. Šio makroregiono darniam vystymui reikalingi veiksmai viso regiono lygmeniu yra apibrėžti Baltijos jūros regiono teritorijos ilgalaikio vystymo perspektyvoje (iki 2030 m.) ir Vilniaus deklaracijoje „Baltijos jūros regiono geresnės teritorinės integracijos link“.

15. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendiniai prisideda prie šių Baltijos jūros regiono strategijos tikslų įgyvendinimo:

- 15.1. išsaugoti jūrą;
- 15.2. sujungti regioną;
- 15.3. didinti regiono klestėjimą.

16. Ekologiškai tvarios aplinkos užtikrinimas aplinkosaugos atžvilgiu jautrioje Baltijos jūroje yra būtina ir svarbiausia prielaida stabiliam gerovės augimui visame regione. Prioritetinės sritys: mažinti iki patenkinamo lygio eutrofikaciją ir dumblių žydėjimą skatinančių medžiagų patekimą į jūrą; išsaugoti natūralias gamtines zonas ir gyvūnijos bei augmenijos įvairovę; mažinti pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų poveikį; sukurti aplinką tausojančios laivybos regiono modelį; prisitaikyti prie klimato kaitos.

17. Klestinčio regiono sukūrimas skatinamas taikant inovacijas ir palaikant pagrindinius ekonomikos sektorius. Prioritetinės sritys: Baltijos jūros regione pašalinti kliūtis vidaus rinkai formuotis; išnaudoti visą regiono mokslinių tyrimų ir inovacijų potencialą; skatinti verslumą, stiprinti mažąsias ir vidutines įmones ir efektyviau panaudoti žmogiškuosius išteklius; stiprinti tvarų žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę.

18. Pagrindiniai regiono prieinamumą ir patrauklumą skatinantys veiksniai yra transportas ir energetika. Prioritetinės sritys: tobulinti energetikos rinkų pasiekiamumą, efektyvumą ir saugumą; gerinti vidaus ir išorės transporto sąsajas; išsaugoti ir stiprinti Baltijos jūros regiono patrauklumą, pasitelkus švietimą, turizmą ir sveikatos apsaugą.

19. Saugumo užtikrinimas regione siejamas su atsitiktinės ir tyčinės jūrinių teritorijų taršos ir tarptautinio nusikalstamumo mažinimu. Prioritetinės sritys: sukurti saugios ir patikimos laivininkystės regiono modelį; stiprinti apsaugą nuo didelių jūrinių ir sausumos nelaimių; mažinti

tarptautinio nusikalstamumo mastą ir jo daromą žalą. Išorės ES siena eina sausuma ir jūra. Valstybės narės, kurių sienos yra išorinės ES sienos, turi prisiimti ypatingą atsakomybę ir imtis bendrų veiksmų vidaus saugumui užtikrinti.

20. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendiniai parengti vadovaujantis Baltijos jūros regiono strategijoje numatytu bendruoju požiūriu. Laikydami bendrojo požiūrio kiekvienas suinteresuotas jūros naudojimo ir valdymo proceso dalyvis bei visuomenė gauna naudos. Taip siekiama užtikrinti tvarią jūros ekologinę sistemą ir optimalią ekonomikos ir visuomenės raidą.

21. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų vystymui didelę įtaką turi kaimyninės šalys. Tik glaudžiai su jomis bendradarbiaujant įmanoma plėtoti tarptautinį jūrų transportą, vykdyti tvarų jūros biologinių, mineralinių ir energijos išteklių panaudojimą, užtikrinti gerą visos jūros ekosistemos būklę.

22. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų strateginę svarbą Baltijos jūros regione patvirtina ją kertantys Rytų–Vakarų ir Šiaurės–Pietų transporto koridoriai. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų erdvinė struktūra organiškai integruojama į bendrą Baltijos jūros regiono socialinių, ekonominių ir ekologinių ryšių sistemą.

IV SKYRIUS

SVARBIAUSIOS JŪRINIŲ TERITORIJŲ RAIDOS PRIELAIIDOS IR STRATEGINIAI TIKSLAI

23. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų vystymu siekiama krašto ir viso Baltijos regiono gyventojų gyvenimo kokybės ir ekonominio patrauklumo didinimo, sukuriama pagrindai ir sąlygos ilgalaikiam ekonominiam, aplinką tausojančiam augimui.

24. Jūrinių teritorijų erdvės planavimu įgyvendinamas Lietuvos valstybės institucijų bendradarbiavimas ir, kaip horizontalioji kryptis, šis planavimas yra tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su visomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1280 „Dėl Lietuvos Respublikos integruotos jūrų politikos įgyvendinimo“ nustatytomis Lietuvos Respublikos integruotos jūrų politikos įgyvendinimo kryptimis: jūros aplinkos apsaugos stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros stebėjimu, kontrole ir gynyba, IEZ ir kontinentinio šelfo stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir gretutinės zonos kontrole; žuvininkystės organizavimu ir kontrole; žmonių paieškos ir gelbėjimo bei taršos incidentų jūroje likvidavimo darbų organizavimu, koordinavimu ir vykdymu; jūrinio sektoriaus mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir studijų koordinavimu; Lietuvos Respublikos kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių

projektavimo ir statybos proceso normavimu ir priežiūra; saugios laivybos ir taršos iš laivų prevencijos užtikrinimu; laivų statybos, remonto ir laivų įrenginių pramonės sektoriaus konkurencingumo didinimo ir palankios aplinkos jūriniam verslui sukūrimo koordinavimu; jūrų uostų veiklos ir plėtros užtikrinimu; jūrininkų ir uostų specialistų rengimo užtikrinimu; jūrininkų darbo ir socialinės saugos užtikrinimu; jūrininkų sveikatos užtikrinimu; jūrinio turizmo plėtros užtikrinimu; jūrinio paveldo išsaugojimu.

25. Planavimo prioritetai nustatyti vykdant integruotą ES jūros politiką, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Jūrų strategijos pagrindų direktyvos nuostatomis, Lietuvos Respublikos pozicija dėl Baltijos jūros regiono strategijos, Helsinkio komisijos rekomendacijomis, atsižvelgiant į Baltijos jūros regiono valstybių ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, priimtos Baltijos jūros regiono teritorijos ilgalaikio vystymo perspektyvos (iki 2030 m.) nuostatas, Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, Nacionalinio saugumo strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, Valstybinę aplinkos apsaugos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. I-1550 „Dėl Valstybinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (pripažinta netekusi galios Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“), Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą.

26. Ekologija ir aplinkosauga:

26.1. ekologinės pusiausvyros išlaikymas ir aplinkos tvarumo išsaugojimas yra vienos iš svarbiausių Baltijos jūros problemų, su kuriomis susiduria visos Baltijos jūros regiono valstybės, tarp jų ir Lietuva. Baltijos jūros aplinkos apsaugos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1264 „Dėl Baltijos jūros aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“, pateikiami veiksmai: jūros biologinės įvairovės išsaugojimas, ekosistemų apsauga, kenksmingųjų ir pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų grėsmių sumažinimas. Lietuva, vykdydama Jūrų strategijos pagrindų direktyvą, numato veiksmus gerai jūros aplinkos būklei pasiekti iki 2020 m. Didžiausią susirūpinimą kelia ekologinio tvarumo iššūkiai: eutrofikacija, biologinės įvairovės išsaugojimas, tarša iš laivų, tarša

pavojingomis cheminėmis medžiagomis, klimato kaita, jūroje nuskandintos likusios po Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų cheminės medžiagos;

26.2. gera aplinkos būklė yra viena iš esminių sąlygų, užtikrinanti turimų gamtinių išteklių kokybę. Atsižvelgiant į tai, kad Baltijos jūra – ypač jautri ekosistema, svarbu saugoti gamtines vertybes ir siekti geros jūros aplinkos būklės, kaip būtinos sąlygos su išteklių naudojimu susijusių ūkinių veiklų plėtrai. Įgyvendindama ES aplinkosaugos politiką, Lietuva sėkmingai pradėjo užtikrinti vertingiausių jūrinių teritorijų apsaugą, formuodama europinės svarbos jūrinių saugomų teritorijų tinklą „Natura 2000“. Naujų „Natura 2000“ teritorijų steigimas, saugomų vertybių apsauga ir stebėsena bei nauji moksliniai tyrimai bus vienos svarbiausių veiklų, kurios sudarys prielaidas jūroje kontroliuoti ir koreguoti darnios plėtos kryptis ir mastą.

27. Povandeninio kultūros ir gamtos paveldo apsauga:

27.1. po vandeniui yra daug atrastų ir dar nežinomų žmogaus veiklos pėdsakų, kurie iš dalies arba visiškai, su pertraukomis arba nepertraukiamai po vandeniui yra išbuvę ne mažiau kaip 100 metų. Lietuva, kaip Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos (ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo“) šalis, vykdo priimtus įsipareigojimus, saugo povandeninį kultūros ir gamtos paveldą ir bendradarbiauja šioje srityje su kitomis valstybėmis, šios konvencijos šalimis;

27.2. povandeninio kultūros ir gamtos paveldo apsauga leidžia išsaugoti vietovės tapatybę, jūrinio kraštovaizdžio įvairovę ir istorinę atmintį. Jūroje toleruojama tokia su kultūros ir gamtos vertybėmis susijusi veikla, kuri dera su povandeninio kultūros ir gamtos paveldo apsauga, didina apie jį žinias ir gerina jo būklę, sudaro visuomenei galimybes povandeninį kultūros ir gamtos paveldą pažinti jo buvimo vietoje;

27.3. povandeninio kultūros ir gamtos paveldo pažinimas skatinamas tarptautiniu bendradarbiavimu, archeologų ir kitų povandeninio kultūros ir gamtos paveldo specialistų mainais, naujų mokslinių tyrimų metodų taikymu. Valstybės, Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos šalys, vykdydamos savo suverenias teises, turi išimtinę teisę reguliuoti ir suteikti leidimą vykdyti su povandeniniu kultūros ir gamtos paveldu, esančiu jų vidaus vandenyse, salynų vandenyse ir teritorinėje jūroje, susijusią veiklą. Konvencijos šalys yra atsakingos už povandeninio kultūros ir gamtos paveldo apsaugą išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe;

27.4. siekiant užtikrinti povandeninio paveldo objektų išsaugojimą, ypač daug dėmesio skiriama moksliniams tyrimams, rastų objektų atrankai, vertinimui ir registravimui Kultūros vertybių registre, apsaugos priemonėms.

28. Ekonominė integracija ir konkurencingumas:

28.1. jūrinių teritorijų planavimas turi paskatinti Lietuvos ir ES, ypač Baltijos jūros regiono valstybių ekonominę integraciją, taip pat padidinti viso jūrinio sektoriaus konkurencines galimybes ES ir pasaulinėse rinkose vystant mėlynąją ekonomiką. Jūros teritorija yra ne tik patogiausias kelias pasiekti kitų valstybių rinkas, bet ir erdvė tradicinėms ir naujoms jūrinės ekonomikos veikloms plėtoti;

28.2. tradicinių ir naujų vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų konkurencingumas tiesiogiai priklauso nuo Lisabonos strategijos iškeltų tikslų įgyvendinimo. Inovacijomis, moksliniais tyrimais ir žiniomis pagrįstas tradicinės jūrinės ekonomikos transformavimas leidžia išplėsti jūrinių teritorijų panaudojimo galimybes, pritraukti naujų investicijų. Klaipėdoje kuriamas Integruotas mokslo, studijų ir verslo centras (slėnis) Lietuvos jūrinio sektoriaus plėtrai, skirtas ne tik jūrinio verslo ir mokslo ryšiams stiprinti, bet ir Lietuvos interesams ir išsipareigojimams, prisiimtiems vykdant integruotą ES jūrų politiką aplinkosaugos, jūrinių inovacijų ir kitose srityse, įgyvendinti. Siūlomos plėtoti proveržio kryptys:

28.2.1. jūros aplinka: gamtiniai ištekliai ir akvakultūra, aplinkos apsauga ir krantotvarka, rekreaciniai ištekliai ir turizmas;

28.2.2. jūros technologijos: jūrų transportas ir uostai, jūrinės konstrukcijos ir technologijos, jūrinės mechatroninės sistemos. Jūrinėms teritorijoms ypač svarbi nauja veikla – atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas.

29. Jūros išteklių panaudojimas:

29.1. racionalus ir efektyvus energijos ir kitų gamtinių išteklių naudojimas yra viena iš strateginių Baltijos jūros regiono veiklų. Ypač svarbus yra patikimas energijos tiekimas ir saugumas jūroje. Lietuva, kaip ir daugelis kitų Baltijos jūros regiono valstybių, turi gausius savus atsinaujinančius energijos išteklius, tačiau jie panaudojami nepakankamai. Siekiant sustiprinti valstybės ir kartu viso regiono pozicijas energetikos ir kitose ūkio šakose, susijusiose su turimų naudingųjų išteklių gavyba ir panaudojimu, būtina identifikuoti valstybės turimus gamtinius išteklius jūroje ir suformuluoti jų tausų naudojimą skatinančias prielaidas;

29.2. Lietuvos Respublikos jūrinių teritorijų planavimas atveria galimybes sudaryti sąlygas naudingųjų iškasenų jūroje paieškoms ir žvalgybai ir pasinaudoti atsinaujinančiais energijos ištekliais jūroje. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatyta užtikrinti, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, 2020 m. sudarytų ne mažiau kaip 23 procentus ir ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.

30. Jūrų transportas ir ryšiai:

30.1. Lietuvos teritorija, jos pajūrio arealas ir jūrinės teritorijos yra itin svarbi Baltijos jūros regiono dalis, užtikrinant sklandų tranzito krovinių judėjimą Vakarų–Rytų ir Šiaurės–Pietų kryptimis. Baltijos jūros regiono transporto infrastruktūra turi svarbią reikšmę pasaulio ekonomikai. Jūrinių teritorijų planavimas turi užtikrinti Lietuvos konkurencingumo didėjimą Rytų–Vakarų transporto koridoriuje;

30.2. nors transporto infrastruktūrai skiriamas išskirtinis dėmesys, reikia dar daug pastangų, kad bendras infrastruktūros lygis pasiektų labiausiai išsivysčiusių ES valstybių standartą. Lietuva, kaip ir visos Pietryčių Baltijos regiono valstybės, yra pernelyg izoliuota nuo kitų ES teritorijų. Ši regiono dalis yra svarbūs europinio lygio vartai, jungiantys Europos ir Azijos rinkas;

30.3. Baltijos jūros regiono strategijoje numatytas vienas iš prioritetinių projektų – Rytų–Vakarų žaliasis transporto koridorius. Žaliasis transporto koridorius – tai informacinių technologijų sprendimais pagrįstas transporto ir paslaugų koridorius, didinantis visos logistikos grandinės efektyvumą. Šiame koridoriuje numatoma naudoti tik mažai žalos gamtai darančias transporto priemones – daugiausia jūrų transportą ir geležinkelius. Svarbu plėtoti jūrų greitkelius regione. Rytinėje Baltijos jūros pakrantėje šiam siekiui įgyvendinti trūksta modernios infrastruktūros. Bendro Rytų–Vakarų transporto koridoriaus pralaidumo didinimą ir efektyvumą turėtų užtikrinti vystomi Rytų–Vakarų krypties jūrų greitelių Klaipėda–Karlshamnas ir kiti projektai;

30.4. įsiliejimas į bendrą integruotą Europos jūrų transporto erdvę turi padidinti Lietuvos jūrų transporto veiksmingumą, užtikrinti jo ilgalaikį konkurencingumą, šalies pasiekiamumą jūrai. Itin svarbu išlaikyti Klaipėdos uostą kaip strateginį Pietryčių Baltijos logistikos ir Rytų–Vakarų tranzito mazgą. Uostų veiklos ir laivybos dinamika rodo objektyvų poreikį ne tik plėsti esamą Klaipėdos uosto infrastruktūrą, bet ir įrengti išorinį giliavandenį uostą Melnragėje arba Šventojoje (Šventosios–Būtingės zonoje), taip pat rekonstruoti Šventosios uostą. Esama situacija atskleidžia akivaizdų mažųjų uostų trūkumą Lietuvos jūriniame krante, todėl prielaidos naujų mažųjų uostų tinklo plėtrai atvirame jūros krante yra gana svarios;

30.5. uostų plėtra daro įtaką laivybos kelių kryptims ir skatina laivybos intensyvumą. Laivybos koridoriai turi atitikti jūrą kertančias intensyviausios laivybos linijas ir užtikrinti laivybos saugumą;

30.6. Lietuvoje plačiai išvystytas ryšių tinklas ir moderni interneto infrastruktūra, tarp jų plačiajuostis internetas. Iš Lietuvos į Švediją Lietuvos Respublikos teritorine jūra nutiestas optinis kabelis. Būtina užtikrinti naujų ryšių, naujų technologijų komunikacinių koridorių plėtojimo galimybes jūrinėse teritorijose.

31. Žuvininkystė ir akvakultūra:

31.1. žuvininkystės sektoriaus konkurencingumo stiprinimas – viena iš Baltijos jūros regiono prioritetinių sričių. ES bendroji žuvininkystės politika apima vandens išteklių saugojimą, valdymą ir naudojimą, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą. Ji numato aiškias priemones, susijusias su gyvųjų vandens išteklių saugojimu, valdymu ir naudojimu, žvejybos poveikio aplinkai apribojimu, galimybės naudotis vandenimis ir ištekliais sąlygomis, laivyno pajėgumu, kontrole, akvakultūra, bendruoju rinkos organizavimu, tarptautiniais santykiais;

31.2. Lietuva, turėdama ES mastu reikšmingus žvejybos laivyno pajėgumus ir teisę naudotis žvejybos galimybėmis, senas žvejybos tradicijas tiek Baltijos jūroje, tiek ir tolimuosiuose žvejybos rajonuose, siekia sudaryti palankias sąlygas žvejybos verslo plėtrai, ypač daug dėmesio skirdama mažos apimties žvejybos laivynui, kuris yra jautrus tiek socialiniu, tiek ekonominiu požiūriu;

31.3. verslinė žvejyba plėtojama jūros priekrantėje ir atviroje jūroje. Vis populiarsnė tampa mėgėjų žvejyba. Dėl intensyvėjančių kitos paskirties veiklų žvejybos verslui jūroje lieka vis mažiau erdvės. Todėl svarbu užtikrinti verslinės žvejybos galimybes žuvų išteklių turtingiausiuose ir žvejybai patogiausiuose jūros rajonuose. Siekiant išsaugoti galimybes plėtoti žvejybos verslą priekrantės zonoje, tikslinga plėtoti mažųjų uostų ir prieplaukų infrastruktūrą jūros pakrantėje nuo Klaipėdos iki Šventosios;

31.4. senkant natūraliems žuvų ištekliams ir norint juos išsaugoti, planuojama plėtoti jūrinę akvakultūrą, todėl atsižvelgiant į sparčią jūrinės akvakultūros technologijų pažangą, jūrinės akvakultūros teritorijas būtina numatyti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ar IEZ vietose, kuriose jos darys mažiausią įtaką kitų subjektų veiklai ar šių subjektų veikla joms pačioms turės mažiausią poveikį. Įgyvendindama Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos jūrinio sektoriaus plėtrai programą, Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos planuoja įkurti žuvininkystės ir jūrinės akvakultūros laboratoriją, kuri plėtos jūrinę akvakultūrą Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir IEZ.

32. Energetinis saugumas:

32.1. Lietuvoje, kaip ir kaimyninėse Baltijos jūros regiono valstybėse, yra labai aktualu įgyvendinti tarpvalstybinių energetinių jungčių planus, kurie turi padidinti valstybių ir vartotojų energetinį saugumą. Lietuva ypač suinteresuota kuo greičiau ir veiksmingiau išspręsti regiono energetikos iššūkius. Pagrindiniai Baltijos energetikos rinkos jungčių plano tikslai yra visiškai trijų Baltijos valstybių integracija į Europos energetikos rinką ir jungčių tarp Baltijos valstybių ir jų kaimyninių valstybių stiprinimas. Pagal ES energetikos infrastruktūros projektų finansavimo planą Lietuva kartu su Švedija ir Latvija įgyvendina elektros jungties „NordBalt“ projektą, kuriuo numatoma nutiesti Baltijos jūros dugnu elektros kabelį tarp Lietuvos ir Švedijos ir pradėti

jį eksploatuoti. Lietuvai ypač svarbu užtikrinti suskystintų gamtinių dujų terminalo Klaipėdoje funkcionavimą;

32.2. atsižvelgiant į visoje Europoje, taip pat ir Baltijos jūroje, sparčiai besivystančio vėjo energetikos jūroje sektoriaus augimo tempus, turi būti numatyti vėjo elektrinių parkų jūroje įrengimo plotai ir šių parkų prijungimo prie sausumos tinklų koridoriai. Tikslinga inicijuoti Baltijos jūros regiono integruoto vėjo elektrinių tinklo sukūrimą, sudarant galimybę prie ES finansuojamo Danijos, Lenkijos, Švedijos ir Vokietijos vėjo elektrinių tinklo prijungti ir Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių jūros teritorijose planuojamus atsinaujinančių energijos išteklių gavybos parkus;

32.3. efektyvų energetinių išteklių transportavimą ir energetinio saugumo padidinimą gali užtikrinti aplinkosaugos reikalavimus atitinkantis vamzdynų transportas jūroje.

33. Sauga ir saugumas:

33.1. nuo saugos ir saugumo labai priklauso visi kiti regiono klestėjimo veiksniai. Jūros teritorija užtikrinant saugą ir saugumą užima svarbią vietą. Palanki strateginė padėtis, ypač susisiekimo aspektu, skatina intensyvią Baltijos jūros laivybą. Jūrų keliais nuolat gabenamas didelis kiekis pavojingų krovinių. Lietuvoje per Klaipėdos uostą ir Būtingės naftos terminalą gabenama nafta ir naftos produktai, transportuojamos suskystintos gamtinės dujos. Rusija greta jūrinės sienos su Lietuva išgauna naftą telkinyje D-6. Ateityje galima naftos darbų plėtra ne tik kaimyninių šalių, bet ir Lietuvos jūros akvatorijoje. Būtina suaktyvinti Lietuvos poziciją dėl kaimyninių valstybių įtraukimo į bendrus ir dvišalius veiksmus sprendžiant jūros ekologinius klausimus, rengiant reagavimo į naftos išsiliejimą planus ir likviduojant padarinius, kompensuojant taršos padarytą žalą;

33.2. Lietuva prisideda prie pavyzdinės laivybos užtikrinimo Baltijos jūros regione. Laivybos sauga užtikrinama koordinuojant bendrus šalių veiksmus, diegiant aukštus navigacijos ir laivų saugos standartus, kuriant jūros stebėjimo, paieškos ir gelbėjimo sistemas. Būtinai reagavimo į nelaimingus atsitikimus tarnybų bendradarbiavimo plėtojimas, jų pajėgumų modernizavimas, veiksmų didelių katastrofų atveju scenarijų parengimas, pasirengimo planų ir pratybų organizavimas; katastrofų jūroje ir krante atvejais – grėsmių analizė ir potencialių katastrofų jūroje ir krante vietų nustatymas, atitinkamų reagavimo planų ir žmonių saugumo užtikrinimas;

33.3. Lietuvos Respublikos jūrinės teritorijos ribojasi ne tik su valstybės siena su ES nare Latvijos Respublika, kuriai galioja Šengeno susitarimas, bet ir su išorine ES siena su Rusijos Federacija. Lietuva prisideda prie šios dalies išorinės ES sienos apsaugos.

34. Rekreacija ir turizmas:

34.1. turizmas Baltijos jūros regione turi daug galimybių. Ypač dideliais rekreaciniais ištekliais pasižymi Kuršių nerijos ir žemyninis krantas bei visa jūros priekrantė. Vienas iš Baltijos jūros regiono strateginių siekių – plėtoti turizmo sektorių užtikrinant regiono patrauklumą ir pasiekiamumą, skatinti konkurencingumą pasiūlant naujas turizmo plėtros kryptis, didinant iki šiol neatskleistų, sunkiai pasiekiamų vietovių pasiekiamumą;

34.2. Kuršių nerijos, žemyninio kranto, jūros priekrantės rekreacinio potencialo išnaudojimas ir iki šiol Lietuvoje naujos jūrinės rekreacijos ir jūrinio kultūrinio bei gamtinio paveldo pažinimo skatinimas yra vieni iš pagrindinių tikslų siekiant užtikrinti valstybės patrauklumą jūrinio turizmo srityje. Greta Klaipėdoje vystomo kruizinio turizmo būtina sudaryti sąlygas kito jūrinio turizmo augimui ir su tuo susijusios infrastruktūros plėtrai. Reikia užtikrinti bendrą nuostatą laikymąsi dėl mažųjų uostų tinklo visoje Baltijos jūros pakrantėje, išlaikant minimalų 50 km atstumą tarp jų, įrengimo. Kartu įvertintini aplinkosaugos ir kiti reikalavimai ir apribojimai. Turėtų būti kuriamas jachtų ir mažųjų laivų uostų tinklas Lietuvos jūros pakrantėje, įrengiant juos prie Karklės ir Šventosios gyvenviečių;

34.3. Lietuvai identifikuojant save kaip jūrinę valstybę, turi būti skatinamas pažintinis turizmas ir jūrinių pramogų paslaugos, tam aktyviai naudojant jūrinės kultūros ir gamtos paveldo objektų teikiamas galimybes. Būtina plėsti jūrinės kultūros ir gamtos paveldo objektų mokslinius tyrimus, užtikrinti jų apsaugą ir prieinamumą visuomenei;

34.4. siekiant užtikrinti geros kokybės rekreacinę erdvę, turi būti atsižvelgta į jūros vandens taršos mažinimo būtinybę, sprendžiamos krantų erozijos ir jūros šiukšlių problemos;

34.5. būtina tinkamai reaguoti į galimus klimato kaitos pokyčius ir krantų erozijos intensyvėjimą. Dėl to turi būti užtikrinta nuolatinė jūros paplūdimių ir apsauginio kopagūbrio priežiūra bei krantosaugos priemonių taikymas, sudarant galimybę paplūdimių atkūrimui naudoti jūroje esančius smėlio šaltinius ir uostuose iškasamą švarų gruntą.

V SKYRIUS

BENDROSIOS ERDVINĖS JŪRINIŲ TERITORIJŲ STRUKTŪROS

35. Jūrinių teritorijų erdvinė sandara:

35.1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai taikomi Lietuvos Respublikos jūrinėms teritorijoms (jūros rajonui). Kaip atskiras planavimui svarbus rajonas išskiriama jūros priekrantė iki 20 m gylio izobatos. Planuojamas jūros rajonas apima vandenį, jūros dugną ir žemės gelmes. Sprendiniai planuojami laikotarpiams iki 2020 m. ir iki 2030 m.;

35.2. Lietuvos Respublikos jūros rajonas – Lietuvos Respublikos jūros rajono vidaus vandenų, Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir Lietuvos Respublikos IEZ vandenys, jūros dugnas ir po juo esančios žemės gelmės;

35.3. priekrantė – pajūrio juostos dalis, apimanti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros Baltijos jūros akvatoriją iki 20 m gylio izobatos.

36. Bendrųjų jūrinių teritorijų struktūrų formavimas:

36.1. jūrinių teritorijų naudojimo struktūrų formavimąsi lemia jos ryšiai su sausumos urbanistinio karkaso centrais ir urbanistinės integracijos ašimis. Klaipėdos jūrų uostas yra svarbiausia ūkio struktūrų jūroje formavimosi prielaida ir kartu Klaipėdos miesto – valstybinio rango palaikomojo tipo metropolinio centro – integrali dalis. Per Klaipėdą eina ir toliau jūros teritorijoje formuojama pagrindinė Rytų–Vakarų krypties IA kategorijos šalies urbanistinės integracijos ašis. Prielaidos antros tos pačios krypties ir aukštos kategorijos urbanistinės integracijos ašies formavimuisi yra Šventosios–Būtingės rajone, kuriame jau dabar veikia naftos terminalas, planuojamas Šventosios uosto atstatymas, nagrinėjama viena iš išorinio giliavandens uosto įrengimo alternatyvų. Šiaurės–Pietų krypties IB kategorijos urbanistinės integracijos ašis yra lygiagreti su jūros krantu ir taip pat kerta Klaipėdos miestą;

36.2. jūroje, kaip ir sausumos teritorijoje, formuojamas ekologinio stabilizavimo pagrindas – gamtinis karkasas. Gamtinis karkasas jūroje formuojamas atsižvelgiant į akvalandšaftų ypatumus, vertingiausių biologinės įvairovės rajonų pasiskirstymą, sedimentacines ir hidrodinamines sąlygas;

36.3. jūrinio gamtinio karkaso pagrindą sudaro Lietuvos jūros akvatoriją suskaidančios pakilumos, įdaubos, Kuršių nerijos ir žemyninio kranto povandeniniai šlaitai. Toks padalijimas leidžia išskirti keturias geomorfologiškai skirtingas zonas, kurios lemia gamtinius procesus, gamtinių vertybių pasiskirstymą ir jautrumą, ūkinės veiklos pobūdį ir plėtros galimybes;

36.4. Kuršių nerijos ir žemyninio kranto priekrantė – povandeninis šlaitas ir sekloji jūros akvatorijos dalis (iki 20 m gylio) yra svarbi jūros ir sausumos sąveikos zona, kurioje koncentruojasi specifinės ūkinės veiklos (uostai, priekrantės žvejyba ir laivyba, rekreacija), yra paplitusios pagrindinės gamtinės vertybės. Priekrantė yra hidrodinamiškai aktyviausia zona, kurios būklė lemia krantų stabilumą ir pokyčių dinamiką;

36.5. pakilumos – Klaipėdos Ventspilio pakiluma kartu su Klaipėdos banka šiaurinėje su Latvija besiribojančioje dalyje ir Kuršių–Sambijos pakiluma pietinėje dalyje – sąlygoja santykiškai mažesnę jūros gylį atokesnėse nuo kranto jūros akvatorijos dalyse. Pakilumose egzistuoja palankios gamtinės sąlygos vertingoms dugno buveinėms formotis. Ši zona svarbi verslinei žvejybai, formuojasi prielaidos naujoms vandens ūkio paskirties veikloms ir kitos

paskirties veikloms vystyti (vėjo elektrinių ir kitų atsinaujinančių energijos išteklių gavybos parkai, akvakultūra, naudingųjų iškasenų eksploatacija);

36.6. įdaubos ir jų šlaitai – tarp pakilumų esanti Gdansko įdauba kartu su į ją įsiliejančiu Nemuno proslėniu ir Gotlando įdaubos šlaitas ties IEZ riba su Švedija yra giliausios Lietuvos jūros akvatorijos dalys, kuriose netrukdomai gali vykti laivybos kelių plėtra, susidaro palankios sąlygos tam tikrų rūšių žuvų maitinimuisi, prieaugiui ir žvejybai;

36.7. palankių sąlygų sudarymas dabartinėms vandens ūkio paskirties veikloms ir kitos paskirties veikloms, jų plėtrai ir naujų veiklų skatinimui turi atitikti Baltijos jūros aplinkos apsaugos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1264 „Dėl Baltijos jūros aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“, tikslus: apsaugoti ir išsaugoti jūrinę aplinką, neleisti blogėti jos būklei ir, jeigu įmanoma, atkurti jūros ekosistemas akvatorijose, kuriose ši aplinka neigiamai paveikta; užkirsti kelią taršos patekimui į jūrinę aplinką ar ją mažinti, kad nebūtų daromas poveikis ar nekiltų didelė rizika jūros biologinei įvairovei, jūros ekosistemoms, žmogaus sveikatai ar teisėtam naudojimuisi jūrine aplinka;

36.8. naudingų išteklių potencialių struktūrų pasiskirstymas priklauso nuo žemės gelmių sandaros ypatumų ir nebūtinai yra ribojamas valstybių jūros sienų. Naudingųjų išteklių telkinių, kertamų jūros sienos, tyrimo ir eksploatavimo klausimai reglamentuojami tarpvalstybinėmis sutartimis;

36.9. statinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų, esančių už Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ribų, teisinė registracija su kadastriniais duomenimis nustatoma Lietuvos Respublikos teisės aktais.

VI SKYRIUS

AREALŲ FUNKCINIAI (NAUDOJIMO) PRIORITETAİ

37. Papildant Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane išdėstyta Integruotos raidos strategiją, nustatoma, kad Lietuvos Respublikos jūrinės teritorijos – teritorinė jūra ir IEZ – yra plėtojamojo tipo kraštotvarkinė zona, kurioje numatomi dabartinių teritorijos naudojimo krypčių plėtojimas ir jų plėtros intensyvinimas, taip pat naujų vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų plėtra.

38. Pajūrio funkcinio prioriteto srities funkcinių prioritetų kompleksas papildomas šiomis prioritetinėmis naudojimo formomis: uostų (tiek mažųjų, tiek ir išorinio giliavandenio) ir techninės infrastruktūros plėtra, jūrų transportu.

39. Tęsiant Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano funkcinį zonavimą, jūroje išskiriama atviros jūros funkcinio prioriteto sritis, apimanti IEZ. Atviros jūros funkcinio

prioriteto sritį sudaro dekoncentruotos plėtros arealai, kuriuose plėtojama žvejyba ir laivyba, o aplinkosaugos interesai dar tik formuojami. Šiuose arealuose esamų veiklų, naujų veiklų plėtros ir aplinkosaugos interesai turi būti derinami Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų bei susitarimų nustatyta tvarka.

40. Papildant reglamentavimo sistemą nustatoma, kad veiklos plėtojimo reguliavimas taikytinas Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir IEZ, kaip jūrinių teritorijų naudojimo ir viešojo intereso apsaugos politikos priemonė.

41. Įvertinus susidariusias veiklų plėtojimo prielaidas ir gamtinės aplinkos sąlygas, jūrinėse teritorijose išskiriamos dvi arealų grupės: vandens ūkio paskirties jūrinės teritorijos ir kitos paskirties jūrinės teritorijos. Vandens ūkio paskirties jūrinėse teritorijose prioritetas teikiamas verslinei žvejybai, jūrinės rekreacijos veiklai (laivybai mažaisiais laivais, mėgėjiškai žvejybai, nardymui, poilsiui, pramogoms ir kita), ekosistemas saugančioms veikloms, akvakultūrai, rezervuojant jūros erdvę šiuo metu nežinomoms arba neišvystytoms veikloms, susijusioms su vandens ūkiu. Kitos paskirties jūrinėse teritorijose prioritetas teikiamas inžinerinės infrastruktūros plėtrai, hidrotechninių statinių statybai, uostų ir kitos, laivybai skirtos, infrastruktūros plėtrai, vamzdynams ir kitiems tiesiniams, atsinaujinančių išteklių energijos gavybai, naudingųjų iškasenų ir požeminio vandens gavybai, krašto apsaugos tikslams.

VII SKYRIUS

JŪRINIŲ TERITORIJŲ NAUDOJIMO PRIORITETAİ

42. Atsižvelgiant į jūrinio gamtinio karkaso ypatumus ir įvertinant bendrąsias jūrinių teritorijų naudojimo struktūras, numatoma galimybė dėl jūrinės teritorijos raidos poveikio formuoti ir plėtoti dvi Rytų–Vakarų krypties urbanistinės integracijos ašis, siejamas ne tik su esamu Klaipėdos metropoliniu centru, bet ir su perspektyva Šventosios–Būtingės zonoje formuotis papildomam plėtros centrui tuo atveju, jeigu čia būtų statomas išorinis giliavandenis uostas.

43. Siekiama išsaugoti erdvinį saugomų gamtinių arealų vientisumą, koncentruojant saugomų jūrinių teritorijų plėtros galimybes Lietuvos Respublikos jūrinėje teritorijoje esanose pakilumose, jeigu jose būtų nustatytos svarbios gamtinės vertybės. Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir IEZ išskiriamos zonos tolesnei saugomų teritorijų plėtrai. Saugomų teritorijų steigimas šiose zonose turi būti vykdomas pagal mokslinių tyrimų rezultatais pagrįstus naujų saugomų teritorijų steigimo pagrindžiamuosius dokumentus ir teisės aktų reikalavimus.

44. Teritorinėje jūroje ir IEZ esančio povandeninio paveldo apsauga ir prieinamumas viešajam pažinimui užtikrinami plečiant tyrimų duomenimis ir mokslinėmis žiniomis pagrįstų

vertybių atranką ir jų įtraukimą į Kultūros vertybių registrą, parengiant specialias povandeninio paveldo apsaugos programas ir priemones. Vertingiausiomis gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio teritorijomis pripažįstami senųjų Baltijos jūros krantų reliktai – ties Juodkrante 27–30 m gylyje ir prie Palangos apie 15 m gylyje esantys povandeniniai kanjonai.

45. Naudingų mineralinių iškasenų paieškos ir gavyba vystomos visoje Lietuvos jūros akvatorijoje, išskyrus priekrantę ir jūrines saugomas teritorijas.

46. IEZ ir gretutinėje zonoje esanti centrinė Lietuvos Respublikos jūrinės teritorijos dalis, apimanti pakilumų šlaitus ir įdubas, išlieka svarbiausia verslinės žvejybos ir laivybos reikmėms. Ši akvatorijos dalis taip pat rezervuojama nenumatytiems valstybės poreikiams ir ateities veikloms vystyti.

47. Laikantis Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų, jūros priekrantėje nustatomos šios prioritetinės veiklos: rekreacija, žvejyba, akvakultūra, uostų (tiek mažųjų, tiek ir išorinio giliavandenio) ir techninės infrastruktūros plėtra.

48. Klaipėdos–Ventspilio pakiluma kartu su Klaipėdos banka šiaurinėje IEZ dalyje išskiriama kaip prioritetinė atsinaujinančios energetikos vystymo zona.

VIII SKYRIUS

SPECIALIZUOTOS JŪRINIŲ TERITORIJŲ STRUKTŪROS

49. Uostai ir jų infrastruktūra:

49.1. besivystantis jūros transporto sektorius ir naujos laivininkystės tendencijos nustato naujus reikalavimus šiuolaikiniams uostams. Siekiant išsaugoti Klaipėdos valstybinio uosto strateginį vaidmenį Pietryčių Baltijos regione, būtina nuolat modernizuoti uosto infrastruktūrą ir pasiekti maksimalų 17,0–17,5 m projektinį gylį. Būtina papildomai plėtoti uostų infrastruktūrą ir formuoti krovos darbams tinkamas naujas teritorijas, įrengiant išorinį giliavandenį uostą Melnragėje arba Šventosios–Būtingės zonoje. Sprendžiant šiuos uždavinius numatoma:

49.1.1. plėsti esamo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto infrastruktūrą;

49.1.2. patikslinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto išorinio reido ribas, nustatyti išorinį reidą ir inkaravietę suskystintas gamtines dujas transportuojantiems laivams bei jos saugos zoną. Saugos zonoje nustatomi laivybos keliuose taikomi kitų veiklų apribojimai;

49.1.3. atstatyti ir vystyti Šventosios valstybinį jūrų uostą;

49.1.4. įrengti išorinį giliavandenį uostą. Išorinio giliavandenio uosto statybos vieta turi būti parinkta parengus dviejų alternatyvų vertinimą, kuriame įvertinamos giliavandenio uosto užnugario infrastruktūros sukūrimo iki valstybės rytinės sienos alternatyvos, demografinės urbanistinių centrų kūrimo prielaidos, ir atlikus strateginio poveikio aplinkai vertinimo

procedūras. Kol nėra apsispręsta dėl išorinio giliavandenio uosto statybos vietos, numatomos dvi alternatyvios vietos giliavandeniam uostui ir jo infrastruktūros kompleksui įrengti:

49.1.4.1. pirmoji alternatyva: suformuoti Šventosios–Būtingės uostų plėtros zoną, t. y. išplėsti Šventosios uosto išorinį reidą, kuriame tilptų esama Būtingės infrastruktūra (ir prireikus – jos papildymas), inkaravietės, prieplaukos kanalai ir giliavandenis uostas. Užtikrinti išorinio giliavandenio uosto infrastruktūros aprūpinimą žemyninėje dalyje;

49.1.4.2. antroji alternatyva: giliavandenio uosto Melnragėje infrastruktūrą, inkaravietes ir išorinį reidą sutalpinti dabartiniame Klaipėdos valstybinio jūrų uosto išoriniame reide, neplečiant jo ribų. Užtikrinti Melnragės išorinio giliavandenio uosto infrastruktūros koridorius ir ryšius su kranto teritorija ir infrastruktūros aprūpinimą žemyninėje dalyje;

49.2. su uostų vystymu yra susijęs uostų akvatorijų bei jūros dugno gilinimas ir iškasto grunto tvarkymas. Todėl reikės ir toliau vykdyti grunto šalinimą jūroje esamose ir naujose grunto šalinimo vietose (sąvartų rajonuose), optimizuojant arba išplečiant jų naudojimo galimybes. Įgyvendinamos priemonės:

49.2.1. optimizuoti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto grunto šalinimo jūroje (sąvartų) vietas ir įsteigti naują vietą šiaurinėje teritorinės jūros dalyje Šventosios valstybinio jūrų uosto gruntui šalinti;

49.2.2. vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos rengiama ir tvirtinama Jūros krantų tvarkymo programa ir įvertinus poreikius, tęsti Melnragės–Girulių ir pradėti Šventosios–Būtingės priekrantės papildymą uostų akvatorijose iškasamu švairiu smėliu;

49.3. strateginius valstybės siekius užtikrinti šalies pasiekiamumą jūra ir įsilieti į bendrą integruotą Europos jūrų transporto erdvę papildo regioninės politikos tikslai, numatantys būtinybę didinti pakrančių patrauklumą ir bendruomenių gerovę, vystant mažųjų uostų ir prieplaukų tinklą Baltijos jūros priekrantėje, pritaikant esamus ir statant naujus mažuosius uostus tiek priekrantės žvejų, tiek turizmo poreikiams. Įgyvendinamos priemonės: įkurti mažuosius uostus, išplėtoti prieplaukų infrastruktūrą žvejams Karklėje, Melnragėje ir Palangoje, esant poreikiui ir galimybėms, įvertinus aplinkosaugos ir kitus reikalavimus ir apribojimus.

50. Bendro naudojimo vandens keliai:

50.1. vadovaujantis Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija saugiam laivų praplaukimui Lietuvos Respublikos jūros rajonu suformuoti laivybos keliai. Numatoma uostų plėtra koreguos laivybos kryptis, o kartu ir laivybos koridorių išdėstymą. Atsižvelgiant į dabartinę laivybos situaciją, į tai, kad laivybos koridoriuose taikomi apribojimai kai kurioms ūkinėms veikloms bei infrastruktūrai, ir sprendžiant su laivybos koridorių optimizavimu susijusias problemas, numatoma:

50.1.1. atsižvelgiant į esamą laivybos intensyvumą ir informaciją apie laivų judėjimą, išlaikyti esamus laivybos kelius;

50.1.2. nustatyti prioritetą tranzitinei laivybai IEZ koridoriuje ties Klaipėdos banka;

50.1.3. vystant uosto Šventosios–Būtingės zoną, optimizuoti laivybos koridorių, jungiantį Šventosios–Būtingės zoną su Klaipėda.

51. Techninė infrastruktūra:

51.1. integracija į bendrą Europos energetikos ir telekomunikacijų sistemą ir atsinaujinančių energijos išteklių įsisavinimas lemia jūros povandeninės infrastruktūros plėtrą. Siekiant optimizuoti būtinų jungčių erdvinį išdėstymą ir racionaliai išnaudoti jūros akvatoriją, būtiną jūrinės infrastruktūros plėtrą, numatoma įsteigti infrastruktūros koridorius, kuriuose bus koncentruojamos esamų ir numatomų objektų jungtys (elektros perdavimo ir telekomunikacijų kabeliai, vamzdynai). Dėl to planuojama:

51.1.1. suformuoti būsimų atsinaujinančių energijos išteklių gavybos parkų jungčių koridorius prioritetiškai panaudojant esamų (žinomų) kabelių trasas („NordBalt“, telekomunikaciniai ir kiti kabeliai). Nežinomos paskirties kabelių vietose, kuriose neplanuojami infrastruktūros koridoriai, veiklų neriboti, tačiau atsižvelgti į juos kaip į galimas kliūtis;

51.1.2. numatyti infrastruktūros koridorių integruotam Baltijos jūros regiono elektros tinklui.

52. Išteklių gavyba ir panaudojimas:

52.1. nors mineralinių išteklių paieška ir gavyba IEZ dar nepradėta, poreikis naudoti turimus išteklius nuolat auga. Jį skatina turima informacija apie perspektyvias naftos paieškomis struktūras ir kitus mineralinius išteklius. Ši informacija teikia pagrindą formuoti išteklių gavybos ir panaudojimo jūroje principines nuostatas:

52.1.1. naftos ir kitų mineralinių išteklių žvalgybos darbai ir gavyba galimi IEZ ir teritorinėje jūroje (išskyrus jūros priekrantę), atlikus visas reikalingas telkinių žvalgybos, išteklių vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūras;

52.1.2. smėlis iš esamų smėlio kasimo vietų jūroje gali būti kasamas ir naudojamas tik krantotvarkos tikslais. Smėlio naudojimui krantotvarkos tikslais tikslinga parengti specialius teisės aktus;

52.2. atsinaujinančių energijos išteklių (vėjas, saulė, bangos, srovės) naudojimas IEZ – nauja Lietuvoje, bet labai aktyviai vystoma Europoje ir Europos Komisijos skatinama ūkinės veiklos sritis. Atsinaujinantiems energijos ištekliais įsisavinti sudaromos palankiausios sąlygos, atsižvelgiant į gamtinius veiksnius – tinkamą jūros gylį, inžinerines-geologines sąlygas, pakankamą vėjo ar bangų energijos potencialą, vystant reikalingą papildomą infrastruktūrą generuojamos energijos perdavimui iš jūroje statomų atsinaujinančių energijos išteklių gavybos

parkų į pajūrio teritorijoje esančius elektros tinklus. Skatinant atsinaujinančių energijos išteklių jūroje naudojimą, numatoma:

52.2.1. vėjo elektrinių statybai prioritetine nustatoma į šiaurę nuo Klaipėdos esanti 20–50 m gylio zona, įskaitant Klaipėdos–Ventspilio pakilumą, kartu su Klaipėdos banka. Vėjo elektrinių statyba teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, su Lietuvos kariuomene ir kitomis nacionalinių saugumą užtikrinančiomis institucijomis derinama, vadovaujantis Informacijos apie teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, teikimo, vėjo elektrinių statybos vietų šiose teritorijose derinimo ir kompensacijų mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 626 „Dėl Informacijos apie teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, teikimo, vėjo elektrinių statybos vietų šiose teritorijose derinimo ir kompensacijų mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

52.2.2. energijai, gautai iš atsinaujinančių energijos išteklių, perduoti formuojami koridoriai, prioritetiškai panaudojant jau esamos arba suplanuotos infrastruktūros trasas. Kabelių trasų ir atsinaujinančių energijos išteklių gavybos parkų priežiūrai būtini laivų judėjimo koridoriai tikslinami, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, įvertinus esamą ir planuojamą jūros naudojimą ir aplinkosaugos reikalavimus;

52.2.3. vystantis atsinaujinančių energijos išteklių technologijoms, atsinaujinančių energijos išteklių gavybos parkų įrengimas gali būti planuojamas ne tik zonose, kuriose prioritetą teikiamas vėjo elektrinių statybai, bet ir kitų jūrinių veiklų plėtrai rezervuotose teritorijose, jeigu tai yra pagrįsta aplinkosauginiu požiūriu, taip pat jeigu yra atsižvelgta į jūrinių teritorijų poreikius kitų veiklų plėtos reikmėms ir šie poreikiai yra įvertinti.

53. Bioprodukcinio ūkio plėtra ir naudojimas:

53.1. Žuvininkystės sektorius yra svarbus ekonomikos ir kultūrinio tapatumo sektorius, kurį būtina išsaugoti ir plėtoti, užtikrinant regioninės politikos siekius ir bendrus Baltijos jūros regiono ir specifinius valstybės ekonominius interesus bei čia gyvenančių bendruomenių gerovę. Siekiant plėtoti Lietuvos žuvininkystės sektorių pagal bendrąją žuvininkystės politiką, privaloma suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis ir sukurti modernų, konkurencingą ir efektyvų žvejybos laivyną;

53.2. skatinama plėtoti akvakultūrą, suderinti žvejybos pajėgumus su esamais žuvų ištekliais, taip pat kurti konkurencingą vidaus vandens žvejybos laivyną; plėtoti žuvų perdirbimą, didinant sektoriaus produktų konkurencingumą rinkoje; užtikrinti žvejybos uostų, prieplaukų ir kitų infrastruktūros objektų plėtrą;

53.3. biologinių išteklių naudojimas vyksta visoje Lietuvos jūros akvatorijoje, todėl erdvinis skirstymas sietinas tik su skirtingu žvejybos pobūdžiu priekrantėje ir atviroje jūroje. Svarbiausias tikslas yra išsaugoti žvejybą kaip tradicinį verslą, užtikrinant būtiną infrastruktūrą verslinei ir sudarant palankias sąlygas rekreacinei žvejybai;

53.4. bioprodukcinio ūkio plėtrai ir naudojimui numatoma:

53.4.1. verslinės žvejybos galimybių užtikrinimas žuvų išteklių turtingiausiuose ir žvejybai patogiausiuose jūros rajonuose;

53.4.2. priekrantės verslinė žvejyba skatinama kaip tradicinis verslas ir nustatoma kaip prioritetinė veikla priekrantėje, sudarant visas būtinas sąlygas (užtikrinant būtiną infrastruktūrą) jūroje ir krante – mažųjų uostų ir prieplaukų statybą, jų prieinamumą, įvertinus aplinkosaugos ir kitus reikalavimus ir apribojimus;

53.4.3. jūros priekrantėje vystoma rekreacinė žvejyba, jos reikmėms pritaikant priekrantės žvejybos infrastruktūrą;

53.4.4. numatoma galimybė plėtoti akvakultūrą šiai veiklai tinkamose teritorinės jūros ir IEZ dalyse.

54. Rekreacijos ir turizmo plėtra:

54.1. unikalus pajūrio kraštovaizdis, krante ir jūroje esantys rekreaciniai ištekliai, stiprėjantis jūrinio verslo sektorius, regioninė politika turizmo ir rekreacijos srityje skatina ne tik formuoti Lietuvos pajūrį kaip pasyvaus turizmo ir poilsio rajoną, bet ir efektyvinti jūrinio turizmo potencialo naudojimą, naujų ir kokybiškesnių turizmo paslaugų asortimento atsiradimą;

54.2. plečiant rekreacines ir jūrinio turizmo galimybes numatoma:

54.2.1. sudaryti sąlygas jūrinio turizmo augimui ir su tuo susijusios infrastruktūros (mažųjų laivų ir jachtų uostų) plėtrai;

54.2.2. skatinti pažintinį jūrinį turizmą ir jūrinių pramogų paslaugas, tam išnaudojant jūrinio kultūros paveldo ir gamtos objektų teikiamas galimybes;

54.2.3. užtikrinti nuolatinę jūros paplūdimių ir apsauginio kopagūbrio priežiūrą ir krantosaugos priemonių taikymą. Paplūdimių papildymą smėliu ir kitas krantosaugos priemones plėtoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos rengiama ir tvirtinama Jūros krantų tvarkymo programa.

55. Kitos Lietuvos jūros akvatorijos funkcinės struktūros:

55.1. pagal savo specifinę paskirtį išskiriamos pavojingos arba turinčios veiklos ribojimų Lietuvos jūros akvatorijos dalys, taip pat rezervinės teritorijos nenumatytiems valstybės poreikiams ir karinių pratybų zonos;

55.2. atsižvelgiant į esamus valstybės poreikius, dabartinį jūros naudojimą ir aplinkosaugos interesus, numatoma:

55.2.1. padidinti karinių pratybų teritoriją, išplečiant EYD 18 poligono ribas;

55.2.2. vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų plėtrai ir nenumatytiems valstybės poreikiams rezervuoti pagal šio plano sprendinius nesuplanuotas teritorijas ir esamus pavojingus rajonus (buvę minų laukai, cheminio ginklo palaidojimo rajonas). Planuojant veiklas pavojinguose rajonuose, kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įvertinta rizika ir užtikrintas veiklos saugumas.

56. Valstybės poreikiams rezervuojamos teritorijos:

56.1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytos rezervuojamos teritorijos šiems valstybės ir visuomenės poreikiams: uostams ir jų infrastruktūrai, bendro naudojimo vandens keliams, techninei infrastruktūrai, išteklių naudojimui;

56.2. valstybės poreikiams rezervuojamose teritorijose taikomi bendrieji vandens ūkio paskirties veiklų ir kitos paskirties veiklų reglamentavimo ir jūrinių teritorijų naudojimo principai.

IX SKYRIUS

VEIKLOS JŪRINĖSE TERITORIJOSE REGLAMENTAVIMO YPATUMAI

57. Įvertinus susidariusias veiklų plėtojimo prielaidas, interesus ir gamtinės aplinkos sąlygas, jūrinėse teritorijose išskiriamos dvi veiklų grupės: vandens ūkio paskirties veiklos ir kitos paskirties veiklos. Veiklos, turinčios bendrų bruožų, suskirstytos pogrupiais, kuriems suteikiamas atitinkamas indeksas. Veiklų grupių indeksavimo principas atitinka pagrindinių žemės naudojimo paskirčių ir būdų indeksavimo žemyninėje Lietuvos Respublikos dalyje principus. Visos jūrinės teritorijos dėl savo specifikos yra mišraus naudojimo, todėl jų skirstymas funkciniais rajonais ar arealais yra sąlyginis. Mišraus naudojimo jūrinėse teritorijose prioritetas teikiamas derantiems tarpusavyje interesų ir juos atitinkančių veiklų kompleksams.

58. Dekoncentruotos plėtros atviroje jūroje funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: verslinei žvejybai, akvakultūrai, jūrų keliams, energijos perdavimo ir nuotolinio ryšio linijoms, kitai ūkinei veiklai. Kartu su šiomis veiklomis gali būti plėtojama: naudingųjų iškasenų gavyba, atsinaujinančių energijos išteklių (vėjo, bangų, srovių ir kitų) gavybos parkų ir jų priklausinių įrengimas, rezervuojama jūrinė erdvė kitoms, šiuo metu nežinomoms, veikloms.

59. Atsinaujinančių energijos išteklių gavybos funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: atsinaujinančių energijos išteklių (vėjo, bangų, srovių ir kitų) gavybos parkų ir jų priklausinių įrengimui, inžinerinių sistemų maitinimo šaltinių statinių (transformatorinių ir kitų) ir kitos paskirties inžinerinių įrenginių statybai, energijos ir nuotolinio

ryšio linijų tiesimui. Greta šių veiklų gali būti plėtojamos ir kitos veiklos: vykdoma verslinė žvejyba, vystoma akvakultūra ir kita ūkinė veikla, netrikdanti prioritetinės veiklos, išgaunamos naudingosios iškasenos.

60. Intensyvios laivybos funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: jūrų keliams, uostų reidams ir inkaravietėms, vamzdynams, energijos bei nuotolinio ryšio linijoms, ekosistemas tausojančioms veikloms. Šiame rajone plėtojamos kitos veiklos: verslinė žvejyba, iškasto grunto šalinimas, naudingųjų iškasenų gavyba, rezervuojama jūrinė erdvė kitoms, šiuo metu nežinomoms, ūkinėms veikloms, netrikdant prioritetinių veiklų.

61. Karinių pratybų ir ekosistemų apsaugos atviroje jūroje funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: ekosistemas tausojančioms veikloms, krašto apsaugos veikloms, verslinei žvejybai. Greta šių veiklų gali būti plėtojamos kitos veiklos: naudingųjų iškasenų gavyba ir rekreacinė veikla.

62. Mišrios paskirties funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: atsinaujinančių išteklių energijos gavybai, taip pat inžinerinės infrastruktūros – vamzdynų, energijos ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijų, kitos paskirties inžinerinių įrenginių – poreikiams. Šiame rajone plėtojama kita veikla: iškasto grunto šalinimas, rekreacinė veikla.

63. Uostų plėtros funkciniam rajone prioritetas teikiamas šioms veiklų grupėms: jūros uostams, mažųjų laivų uostams, prieplaukoms, navigacijos įrenginiams, kitos paskirties inžineriniams įrenginiams ir hidrotechniniams statiniams, jūrų keliams, uostų reidams ir inkaravietėms, vamzdynams, vandentiekio, nuotekų šalinimo, energijos ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijoms įrengti. Šiame rajone plėtojamos kitos ekosistemas tausojančios veiklos, vystoma rekreacinė veikla, verslinė žvejyba, vandens paėmimas geriamajam ar gamybiniam vandeniui ruošti, nuotekų išleidimas, kita ūkinė veikla.

64. Priekrantės ekosistemų apsaugos funkciniam rajone prioritetas teikiamas ekosistemas tausojančioms veikloms, verslinei žvejybai, mėgėjiškai žūklei, vandens sportui, poilsiui, turizmui, kitai rekreacinei veiklai. Įvertinant ir puoselėjant konservacinį rajono pobūdį, šiame rajone gali būti įrengiami su prioritetinėmis veiklomis susiję įrenginiai, tiesiamos energijos perdavimo linijos, vykdomos karinės pratybos, nuo Klaipėdos į šiaurę kuriami mažieji uostai ir prieplaukos.

65. Inžinerinės infrastruktūros tiesimo, grunto kasimo ir šalinimo darbai negalimi nuskendusiu laivų ir kito povandeninio kultūros paveldo buvimo vietose ir teisės aktų nustatyta tvarka neištirtose planuojamos teritorijos vietose, kuriose aptikta istorinių ar archeologinių objektų, kol šie radiniai neištirti.

X SKYRIUS**REGIONINĖS POLITIKOS ORGANIZAVIMO BŪDAI IR PRIEMONĖS**

66. Lietuvos regioninės politikos ilgalaikis tikslas – skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą. Taip pat svarbu sukurti sąlygas aukštai gyvenimo kokybei visoje šalies teritorijoje. Dabartinė nacionalinė regioninė politika Lietuvoje buvo vykdoma dviem kryptimis: skatinama ekonominė plėtra ir didinamas konkurencingumas regioniniuose centruose (ilgalaikės plėtros kryptis) ir gerinama gyvenimo kokybė probleminėse savivaldybėse (trumpalaikės plėtros kryptis). Iki šiol vykdytoje nacionalinėje regioninėje politikoje jūrinės teritorijos panaudojimo galimybės nebuvo akcentuojamos.

67. 2014–2020 metų Nacionalinėje pažangos programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, nustatytos ilgalaikės valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys. Šiose kryptyse numatyta: Lietuvos konkurencingumo didinimas plėtojant jūrų ir vidaus vandenų transportą; vandens išteklių (taip pat Baltijos jūros) valdymas, apsauga ir potvynių rizikos mažinimas.

68. Vadovaujantis Lietuvos regioninės politikos tikslais ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nustatytomis prielaidomis ir pasiūlymais, tikslinga:

68.1. nacionalinėje ir sektorinėse jūrinio sektoriaus plėtros strategijose įvertinti pajūrio regiono socialinės ir ūkio raidos ypatumus;

68.2. rėmimo priemonėmis skatinti regiono ūkines veiklas, susietas su jūra;

68.3. pritraukti ir paskirstyti investicijas pagal tikslines regiono plėtros programas;

68.4. skatinti rekreacinių paslaugų ir pramogų plėtrą, naujų verslų ir paslaugų kūrimąsi kranto zonoje;

68.5. kompleksiškai išvystyti Lietuvos pajūrio paplūdimių infrastruktūrą ir ją pritaikyti turizmui;

68.6. skatinti ir plėtoti verslinės žvejybos ir mėgėjiškos žūklės veiklą bei akvakultūrą priekrantėje ir jūroje, sukurti tam skirtą infrastruktūrą.

69. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendiniai sudaro prielaidas geresnei Lietuvos regioninės politikos ir viso Baltijos jūros regiono politikos integracijai, sprendžiant ir užtikrinant visos Lietuvos, ypač pajūrio regiono, socialinės ir ekonominės plėtros, aplinkos ir kultūros paveldo apsaugos poreikius.

XI SKYRIUS**JŪRINIŲ TERITORIJŲ RAIDOS STEBĖSENOS KOMPLEKSNĖ RODIKLIŲ
SISTEMA**

70. Jūrinių teritorijų raidos stebėsenos kompleksinė rodiklių sistema papildo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano stebėsenos rodiklių sistemą ir yra jos dalis. Ji, greta kitų tikslų, yra skirta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ sprendinių įgyvendinimo priemonių efektyvumui vertinti ir jiems optimizuoti.

71. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano stebėsenos rodiklių sistemos dalį, skirtą jūrinių teritorijų raidos stebėsenai, sudaro jūros aplinkos būklės, valstybės, Klaipėdos apskrities, pajūrio savivaldybių socialinės ir ekonominės raidos rodikliai.

72. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ įgyvendinimo stebėsenai reikalingi rodikliai integruojami į bendrą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo informacinę sistemą ir ši stebėseną vykdoma kaip Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano stebėsenos sudedamoji dalis.
